

Migračná vlna a naratív Slobodnej strany Rakúska (FPÖ)

Eva Höhn

Abstract

The Migration Wave and the Narrative of the Freedom Party of Austria (FPÖ). *This article examines how Austria's Freedom Party (FPÖ) has rearticulated the nation through the lens of the Vienna School of Critical Discourse Analysis (VKDA) in the aftermath of the 2015–2016 migration wave. Drawing on the concepts of imagined communities and collective memory, the study traces the discursive and interdiscursive strategies that construct a homogeneous “Austrian people” and frame migration as an existential threat. The analysis considers political speeches, visual and audio campaign materials (e.g., the anthem “Immer wieder Österreich”), and symbolic repertoires such as religious and national iconography, sports, and heritage sites. The findings support VKDA’s view that national identity is a dynamic, historically contingent product of discourse, and illustrate how populist actors instrumentalize symbols, language, and media staging to legitimize restrictive migration policies and consolidate political power.*

<https://doi.org/10.53465/JAP.2025.9788022552806.161-172>

Keywords: Freedom Party of Austria (FPÖ), Vienna Critical Discourse Analysis, national identity, migration, populism.

Kľúčové slová: Slobodná strana Rakúska (FPÖ), Viedenská kritická diskurzívna analýza, národná identita, migrácia, populizmus.

Úvod

Národ ako koncept patrí medzi aktuálne pojmy spoločenských vied (Jansen & Borggräfe, 2007; Štefančík & Stradiotová, 2021). V posledných desaťročiach sa čoraz výraznejšie presadzuje prístup, ktorý chápe národ nie ako pevnú, vopred danú entitu, ale ako výsledok diskurzívnych praktík. V tomto kontexte predstavuje Viedenská kritická diskurzívna analýza (VKDA) mimoriadne prínosný teoretický rámec (Wodak, et al., 1998), keďže odhaľuje, ako sa národné identity vytvárajú a transformujú prostredníctvom jazyka.

Rakúsko ako pomerne mladý štát je vhodným predmetom na skúmanie týchto procesov. Na jednej strane sa jeho kolektívna identita opiera o kľúčové historické momenty, najmä o rok 1945 a o Štátnu zmluvu z roku 1955, na druhej strane ju formujú aktuálne spoločenské a politické diskurzy. Významným fenoménom je migrácia, ktorá sa od roku 2015 stala jedným z centrálnych politických naratívov pravicovo-populistickej Slobodnej strany Rakúska (FPÖ).

Cieľom tohto príspevku je vysvetliť, ako rakúska strana FPÖ prostredníctvom jazyka vytvára obraz národa a akým spôsobom využíva tému migrácie na upevnenie politického postavenia. Analýza vychádza z teoretických východísk VKDA a sústreďuje sa na populistický naratív Slobodnej strany.

Národná identita Rakúska a Viedenská kritická diskurzna analýza

Koncept národa

Pristavme sa pri pojme „národ“ v zmysle interpretácie Viedenskej kritickej diskurznej analýzy (VKDA). V nadväznosti na sociologický výskum, najmä na Benedicta Andersona a jeho koncept „predstavovaných spoločností“ (imagined communities), možno predpokladať, že pojem „národ“ je len mentálnym konštruktom. Tento konštrukt má identitotvorný charakter, pretože umožňuje jednotlivcom niesť v sebe obraz spoločenstva. Aby bolo možné pojem národa ako mentálneho konštruktu odôvodniť, sú nevyhnutné historicky podmienené argumentácie (Gašová, 2020).

V tejto súvislosti VKDA zastáva názor, že národy ako sociálne a historické konštrukty vznikajú z etník, teda z náboženských a jazykových spoločností. Tvrdenie, že kultúrne začiatky národov spočívajú v ich písomnostiach náboženských spoločností a dynastií, VKDA, v nadväznosti na Andersona, vyvracia, a to tvrdením, že najprv bola potrebná predovšetkým premenena foriem vnímania sveta: „Anderson zdôrazňuje význam úpadku posvätnéj latinčiny, ktorej znalosť znamenala privilegovaný prístup k ontologickej pravde“ (Wodak, 1998: 33). Jednotný jazyk latinčiny, ktorý stál na začiatku spoločnej európskej identity, stratil svoj význam v momente, keď sa v jednotlivých teritóriách začali presadzovať národné jazyky. Podľa Wodakovej, Anderson zároveň zdôrazňuje aj to, že rozhodujúcu úlohu malo spojenie trhovo orientovaného spôsobu produkcie a kníhtlače v 16. storočí, „z ktorého po nasýtení obmedzeného latinsky hovoriaceho knižného trhu vyšiel silný impulz smerom k narastajúcemu významu národných jazykov“ (Wodak, 1998: 33). Národy sú v tomto zmysle len výsledkom sociálno-historického procesu. Aj z tohto dôvodu možno vznik nacionalizmu chápať

ako logický dôsledok prechodu medzi dvoma spoločenskými poriadkami, a to z agrárnej spoločnosti do spoločnosti priemyselnej. Zdôrazňovanie národa vzniklo potom ako nevyhnutný dôsledok „vzniku veľkých hospodárskych a trhových priestorov, ako aj procesu výroby a výmeny, ktorým zodpovedali nové kultúrne procesy“ (Wodak, 1998: 30–31). Teoretické diskurzy o národnej identite s každodennými symbolmi a rituálmi umožňujú prepojiť koncept kolektívnej pamäti Mauricea Halbwachsa. Týmto spôsobom sa umožňuje prístup k minulosti a spoločným predstavám, ktoré inscenujú kolektívne národné identifikačné procesy (Halbwachs, 1985).

Verejné naratívy populistických a pravicovo-radikálnych politických aktérov často zneužívajú pojem migrácie na proklamovanie vlastného konceptu národa, jednoty a identity. Takéto naratívy stoja v hlbokom protiklade k reálnym spoločenským problémom, akými sú ekonomické faktory (napr. inflácia či lacná pracovná sila), sociálne otázky alebo psychologické aspekty. Diskurzívna stratégia (politikov, médií a pod.), ktorú VKDA analyzuje a nanovo interpretuje, sprostredkúva „rétorické stratégie presvedčania na prijatie určitých politických presvedčení, hodnotení a cieľov do vedomia“ (Wodak, 1998: 44).¹

Diskurzy formujúce rakúsku identitu

Do podoby „rakúskej národnej identity“ sa rakúske národné povedomie podľa Wodakovej začalo formovať od šesťdesiatych rokov dvadsiateho storočia. V roku 1993 sa považovalo 80 percent opýtaných Rakúšanov za národ, zatiaľ čo v roku 1964 to bolo iba 47 percent a v roku 1970 66 percent (Wodak, 1998: 119). Identitotvorným dátumom pre Rakúsko je mytologizovaný rok 1945, kedy bola založená Druhá rakúska republika. Tento proces sa uskutočnil oživením mnohých starorakúskych klišé, ako hudba vienedskej klasiky, alpská príroda, habsburský mýtus, operný bál, salzburský festival či symbolické postavy reprezentujúce umenie, vedu a politiku, ako Gustav Klimt, Sigmund Freud alebo Bruno Kreisky.

Ďalšími identitu tvornými fázami sú podľa Wodakovej a kol. rok 1995, a to ako 50. výročie vzniku Druhej republiky, ďalej rok 1996, kedy Rakúsko vstúpilo do Európskej únie a takisto roky 2005 a 2015 ako 60. a 70. výročie založenia Druhej republiky. Rakúsko je teda relatívne mladým národom a preto je národné rozprávanie mimoriadne dôležité: na rozdiel od starších demokracií, akými sú Nemecko alebo Francúzsko.

¹ Na Slovensku sa touto problematikou zaoberajú napríklad Štefančík a Stradiotová (2021) alebo Dulebová (2013).

Korpus Viedenskej diskurznej analýzy vo vzťahu k chápaniu pojmu „národ“ zahŕňa do roku 1998 dvadsaťdva príhovorov. Medzi najvýznamnejšie patria prejav prezidenta Thomasa Klestila z 21. apríla 1995 pri slávnostnom akte „50 rokov ÖVP“ vo Viedenskom Konzerthause, vystúpenie kancelára Franza Vranitzkeho 27. apríla 1995 na spoločnom zasadnutí Národnej a Spolkovej rady pri príležitosti 50. výročia založenia Druhej republiky a prejav vicekancelára Wolfganga Schüssela 14. mája 1995 v zámku Belvedere pri 40. výročí Štátnej zmluvy s názvom „14. máj v jeho budúcom význame“. Korpus dopĺňa aj vystúpenie Jörga Haidera ako korutánskeho hajtmana 7. októbra 1990 na „Slávnosti mieru a Európy“ na Ulrichsbergu, ako aj mnohé ďalšie politické prejavy (Wodak, 1998: 165–257). Pre tieto prejavy sú charakteristické niekoľké spoločné znaky. Prispievajú jednak ku konštrukcii národnej identity tým, že zdôrazňujú určité naratívy, ako napríklad pojem neutrality či teóriu obete. Zároveň ďalej vedome oslovujú kolektívnu pamäť, aby upevnili funkciu politického naratívu. Napokon využívajú rétorické prostriedky, ktoré sú nielen informatívne, ale aj emocionálne, čím posilňujú ich účinok vo verejnej sfére. Príkladom je prejav Jörga Haidera na Ulrichsbergu, ktorý reprezentuje populisticko-emocionálnu rétoriku spájajúcu národnú identitu, bezpečnostné obavy a sociálne témy. Jeho tézy odrážali nielen jeho politické presvedčenia, ale aj stratégiu FPÖ vystupovať ako „hlas ľudu“ a zároveň podporovať obavy z premien v spoločnosti.

Migrácia a Slobodná strana Rakúska

V ďalšom výskume vychádzame z predpokladu, že migrácia je politicky instrumentalizovanou témou, ktorá slúži najmä populistickým stranám s cieľom získať čo najviac voličov (Štefančík, 2020; Csanyi, 2020). Na preskúmanie politického naratívu Slobodnej strany Rakúska po roku 2015 sa táto analýza čiastočne opiera o závery Viedenskej kritickej diskurznej analýzy.

Po období rokov 2015/16 sa dôraz na národnú osobitosť v rakúskom verejnom priestore nielen posilnil, ale stal sa jedným z ústredných prvkov politických vystúpení a prejavov. Tento proces prebiehal a prebieha prostredníctvom rozličných diskurzov v médiách, prejavoch, školách a pod. Zároveň zahŕňa rôzne emocionálne postoje a sociálne správanie, ktoré sa prostredníctvom sociálnych praktík zvnútornujú. Tieto vnútorné konflikty sa pritom často potláčajú. V Rakúsku viedla migračná vlna k výraznému vzostupu Slobodnej strany Rakúska, ktorá presadzuje reštriktívnu migračnú politiku. Táto strana a jej predstavitelia pakovane obviňovali rakúske vlády z nedôslednosti v azylovej politike a kritizovali vysoký počet žiadostí o azyl. Požadovali ukončenie poskytovania azylu a argumentovala, že nelegálnu mig-

ráciu treba v prípade potreby zastaviť aj prostredníctvom tzv. „pushbackov“. Strana zároveň varovala pred možnou novou migračnou vlnou, ktorá by podľa nej mohla byť ešte silnejšia ako v rokoch 2015–2016. Slobodná strana Rakúska využíva populistický naratív, v ktorom je pojem „národ“ prezentovaný ako homogénna jednota (Ötsch & Horaczek, 2017). Strana sa zároveň stavia do pozície „hlasu ľudu“, chráni krajinu pred hrozbou migrácie., z čoho profituje predovšetkým politicky. Zároveň sa prezentuje ako jediný politický subjekt, ktorý presadzuje nekompromisnú líniu v azylovej politike, čo v parlamentných voľbách v septembri 2024 prinieslo FPÖ jej historicky najvyšší volebný výsledok 28,8 percent a čo predstavovalo 57 mandátov v Národnej rade z celkového počtu 183 mandátov.

Migračná vlna a diskurzívne praktiky Slobodnej strany Rakúska

Od roku 2015 hovoria predstavitelia VKDA o tzv. „akútnom nacionalizme“, v rámci ktorého nadobudol pravicový populizmus svoju absolútnu podobu. Nová produkcia a reprodukcia obrazu rakúskeho národa sa v tomto období ukazuje ako obzvlášť dôležitá, pričom pravicový populizmus sa stáva charakteristickým znakom tohto stavu „akútneho nacionalizmu“. Podľa De Cilliu a Wodakovej (2024: 60–68) možno v rámci tohto procesu identifikovať niekoľko kľúčových diskurzívnych praktík:

1. **Imaginárna konštrukcia „homo austriacus“ / „feminina austriaca“**, teda typického reprezentanta národa. Tento obraz sa spája s idealizovanou predstavou o charaktere a hodnotách rakúskeho občana, ktorý je lojálny, pracovitý a kultúrne ukotvený.
2. **Rozprávanie spoločných politických dejín**. V tomto kontexte zohráva významnú úlohu predovšetkým obdobie habsburskej monarchie, no pre Druhú republiku, ako sme uviedli vyššie, sú kľúčové Deklarácia nezávislosti z roku 1945 a Štátna zmluva z roku 1955, ktoré sa stali základom mýtu o vzniku moderného Rakúska.
3. **Diskurzívna konštrukcia spoločnej kultúry**. Dejiny Rakúska sú poznačené intenzívnymi kultúrnymi interakciami so susednými krajinami. Tieto vplyvy sú prítomné v jazyku, umeleckých tradíciách, národných zvykoch a sociálnych praktikách.
4. **Diskurzívna konštrukcia spoločnej prítomnosti a budúcnosti**. Táto dimenzia sa sústreďuje na politické a spoločenské naratívy, ktoré prostredníctvom rétoriky jednoty a stability posilňujú pocit národnej kontinuity a orientácie na budúcnosť.
5. **Diskurzívna konštrukcia pojmu „národ“**. Jej súčasťou sú architektonické artefakty a stavebné pamiatky symbolicky nabité národným vý-

znamom, ako napríklad Dóm svätého Štefana alebo vodná elektrárňa Kaprun apod. Do tejto symbolickej roviny patria aj už spomenuté významné osobnosti z rôznych oblastí spoločenského života.

Jazykovo-diskurzívne praktiky Slobodnej strany Rakúska po migračnej vlne

Posledne spomenutý aspekt sa pre FPÖ javí ako mimoriadne dôležitý. Zneužívanie kríz, či už išlo o krízu Európskej únie (od migračnej vlny v rokoch 2015/16) alebo svetovej hospodárskej krízy, stojí v centre jej verejných naratívov. V tejto súvislosti možno skúmať, akými stratégiami sa FPÖ snaží získavať politické body.

Nacionalistický naratív

Antisemiticky ladený nacionalistický naratív bývalého predsedu FPÖ Jörga Haidera bol postupne „prekultivovaný“ na antiislamistický naratív, a to predovšetkým Heinzom-Christianom Strachem a jeho tzv. „Generálnym vyhlásením k azylovému stavu núdze“ (Grundsatzklärung zum Asylnotstand). Toto vyhlásenie bolo zverejnené na YouTube kanáli FPÖ TV dňa 16. septembra 2015.

Obr. 1: Heinz-Christian Strache a jeho vyhlásenie k azylovému stavu núdze

Zdroj: Wodak et al., 2020: 195.

Ako možno vidieť, video má výrazne inscenačný charakter. V popredí sa nachádza mramorový stôl, červeno-biele ruže a pracovná mapa. V pozadí dominuje mramorová a kamenná stena so šachovnicovým vzorom a rakúskou vlajkou. Strache má na sebe oblek a kravatu, ruky má položené na stole.

Na mramorovej stene visí kríž, kresťansko-náboženský symbol a viditeľné sú aj drevené dvere. Celkový vizuálny dojem pôsobí veľmi seriózne a symboly národa využíva Strache ako štátnik. Video svojou kompozíciou pripomína prejav vtedajšieho spolkového prezidenta Heinza Fischera v Hofburgu z roku 2014. Aj Fischer sedel za veľkým stolom, priestorové usporiadanie (stena, dvere, vlajky) bolo veľmi podobné, na stole sa taktiež nachádzali červené a biele ruže, ruky mal prekrížené. V porovnaní je však zreteľné, že v Stracheho prejave chýba vlajka Európskej únie. Pre Stracheho prejav je príznačná rétorika polarizácie a krízy ako i dôraz na zámená „my“, „naše“, „nás“. Tieto predstavujú symboly národnej spolupatričnosti (Wodak et al., 2020).

Táto symbolika sa však neobmedzuje len na vizuálnu rovinu. Podobné motívy patriotizmu, nostalgie a národnej hrdosti sa objavujú aj v hudobnej prezentácii FPÖ s cieľom vytvoriť ucelený obraz „tradičného“ Rakúska.

Národné symboly

V kontexte diskurzu FPÖ zohrávajú národné symboly kľúčovú úlohu pri vytváraní emocionálneho puta medzi stranou a voličom. Okrem tradičných vizuálnych prvkov, ako sú vlajka, orol či alpská krajina, strana využíva aj hudobné formy ako nositeľov identity a národného sentimentu. Hudba tu funguje ako médium, ktoré prehľbuje prežívanie spolupatričnosti a prenáša ideologické posolstvo prostredníctvom emócií.

Jedným z najvýraznejších príkladov tohto prepojenia politiky a hudby je volebná hymna FPÖ „*Stále znova Rakúsko*“ (*Immer wieder Österreich*). Skladba je charakteristická jednoduchou harmóniou, priamočiarosťou textu a využitím rôznych hudobných prostriedkov, ktoré udržiavajú pátos a dramatikú. Štylisticky pripomína šláger a vďaka svojmu sentimentálnemu tónu pôsobí prístupne pre široké publikum. Tieto prvky sa odrážajú aj na textovej úrovni. V texte (čiastočne v dialekte ovplyvnenom rakúskou nemčinou) sa lyrické „ja“ patrioticky obracia k svojej vlasti, Rakúsku. Ako sociálni aktéri sa okrem „ja“ a „ty“ objavujú aj „Rakúšania“.

Hymna FPÖ „*Stále znova Rakúsko*“

Singe ich dieses Lied habe Tränen in meinem Gesicht.
Es sind Tränen voller Stolz und ich schäme mich ihrer nicht.
Dieses Lied ist für das Land, das mir meine Heimat ist.
Dem ich so viel verdanke und das ich niemals mehr vergesse.
So lange ich lebe und atmen kann, wird dieses Land allein mein Zuhause
und meine Liebe sein.

Es darf auch keine Rolle spielen, ob du arm bist oder reich.
Die Hauptsache ist, in deinem Herzen schlägt unser Österreich.
Immer, wieder Österreich, immer wieder Österreich, immer wieder Österre-
ich.....

Ked' spievam túto pieseň, mám slzy na tvári.
Sú tp slzy plné hrdosti a nehanbím sa za ne.
Táto pieseň je pre krajinu, ktorá je mojím domovom.
Ktorej toľko vd'ačím a ktorú nikdy nezabudnem.
Pokiaľ budem žiť a môžem dýchať, táto krajina jediná bude mojím domo-
vom a mojou láskou.
Nemá hrať žiadnu rolu, či si chudobný alebo bohatý.
Hlavné je, že v tvojom srdci bije naše Rakúsko.
Stále znova Rakúsko, stále znova Rakúsko, stále znova Rakúsko..... (prel. E.
Höhn)

Táto hudobná inscenácia vlastenectva však presahuje samotnú umeleckú rovinu. Hudba, jazyk a vizuálne symboly sa prepájajú s inými spoločenskými diskurzmi, najmä športovým, náboženským či mediálnym.

Interdiskurzívne praktiky

Prepojenia medzi hudobnými, vizuálnymi a politickými rovinami odhaľujú, ako FPÖ prostredníctvom interdiskurzívnych praktík upevňuje svoj ideologický naratív o národe. Práve prostredníctvom prelínania rozličných rovín, či už od populárnej kultúry až po športové a historické odkazy, sa stranický diskurz stáva prístupnejším a emocionálne účinnejším. Takéto prepojenia umožňujú FPÖ naturalizovať vlastné poslanstvo v rámci známych spoločenských kontextov, ktoré rezonujú s každodennou skúsenosťou publika. Hymna Slobodnej strany Rakúska „Stále znova Rakúsko“ aj z tohto dôvodu obsahuje výrazné interdiskurzívne prvky spojené s futbalom a rakúskymi športovými piesňami, predovšetkým prostredníctvom refrénu „Stále znova, stále znova, stále znova Rakúsko“ (Immer wieder, immer wieder, immer wieder Österreich). Obrazový materiál sprievodného videa využíva rakúske symboly a známe miesta, ako najvyšší vrch Rakúska Großglockner, Dóm svätého Štefana či viedenské námestie Heldenplatz. Ako konštatujú Wodak et al. (2020: 192), ide o (seba)inscenáciu FPÖ ako súčasť „autentickej bielej (kresťanskej) rakúskej identity“. Strana sa tak prezentuje ako „Sozial-Heimatspartei“, teda sociálna vlastenecká strana a nositeľka národných symbolov, pričom jej identita je vedome konštruovaná vo verejnom diskurze.

Herbert Kickl, súčasný predseda Slobodnej strany Rakúska, zvolil pred parlamentnými voľbami v roku 2024 viacero stratégií, ktorými sa snažil posilniť obraz strany ako ochrancu národných hodnôt a suverenity. Hlavným heslom kampane bolo „Pevnosť Rakúsko – pevnosť slobody“ (Festung Österreich – Festung der Freiheit), ktoré zdôrazňovalo potrebu chrániť krajinu pred vonkajšími hrozbami. Program FPÖ sa opieral o štyri princípy: individualitu, suverenitu, homogenitu a solidaritu. Program mal vyvolať dojem jednotného a silného národa. Kickl vo svojich vystúpeniach spájal tému migrácie s kritikou Európskej únie a vládnych strán, ktoré označoval za „Einheitspartei“, teda jednotnú, od ľudí odtrhnutú politickú elitu. V kampani využíval pocity nespokojnosti, ktoré sa v spoločnosti objavili po pandémie a energetickej kríze, a predstavoval sa ako hlas „obyčajných Rakúšanov“. FPÖ sa usilovala osloviť rôzne skupiny voličov, od mladých, rodiny, pracujúcich až po dôchodcov, a to prostredníctvom hesiel o „národnej obnove“, „sebaurčení“ a „ochrane domova“. Celkový obraz kampane spájal kresťanskú symboliku, vlastenecké motívy a jednoduchý, emotívny jazyk, ktorým Kickl posilňoval svoju pozíciu ako „ľudového kancelára“.

Obr. 2: Predvolebný plagát strany FPÖ: „Nech sa stane Tvoja vôľa“, biblický citát na volebnom plagáte Slobodnej strany Rakúska.

Zdroj: Portál Unzensuriert.

Obr. 3: Predvolebný plagát strany FPÖ: „Zatvoriť hranice, garantovať istotu“, volebný plagát s Herbertom Kicklom nasmerovaný voči migrácii.

Zdroj: Festung Österreich.

Záver

Výskum ukazuje, že národ a národná identita sú výsledkom diskurzívnych praktík, ktoré citlivo reagujú na spoločenské, politické a kultúrne zmeny. Rakúsko ako relatívne mladý štát formuje svoje kolektívne sebauvedomenie prostredníctvom historických odkazov (1945, 1955), kultúrnych symbolov a pamätných rituálov, ktoré sa stali súčasťou jeho národného naratívu.

Výskum zároveň potvrdzuje, že migrácia sa stala jedným z najvýraznejších politických prostriedkov, ktoré Slobodná strana Rakúska systematicky využíva na mobilizáciu voličov. Migrácia je tu konštruovaná ako hrozba, pričom predstavitelia strany opakovane vytvárajú opozíciu „my“ verzus „oni“. Rétorické a vizuálne stratégie smerujú k legitimizácii jej populisticko-nacionalistickej rétoriky.

Z teoretického hľadiska sa potvrdzuje platnosť prístupov Viedenskej kritической diskurznej analýzy, podľa ktorej identita nie je statická, ale premenlivá a závislá od historických a spoločenských kontextov. Praktiky politických aktérov, najmä FPÖ, ukazujú, ako sa pojem národa stáva nástrojom politického súperenia a ako sa prostredníctvom symbolov, jazykových stratégií a mediálnych inscenácií upevňuje obraz Rakúska ako ohrozenej krajiny.

Zdroje korpusu:

- FESTUNG ÖSTERREICH. (nedatované), <<https://www.festung-oesterreich.at>> [10. 8. 2025].
- STRACHE, H. C. (o. D.). Grundsatzserklärung von HC Strache zum Asylnotstand in Österreich. YouTube-Video, <<https://www.youtube.com/watch?v=0rJhoDQPfz8>> [03. 6. 2025].
- UNZENSURIERT (nedatované Euer Wille geschehe – FPÖ präsentiert Plakate zur Nationalratswahl, <<https://unzensuriert.at/277335-euer-wille-geschehe-fpoe-praesentiert-plakate-zur-nationalratswahl>> [3. 6. 2025].

Literatúra

- Anderson, B. (1988). *Die Erfindung der Nation. Zur Karriere eines erfolgreichen Konzepts*. Campus.
- Csanyi, P. (2020). Impact of Immigration on Europe and its Approach towards the Migration (European Union States vs. Visegrad Group Countries). *Journal of Comparative Politics*, 13(2), 4–23.
- De Cillia, R., & Wodak, R. (2024). *Zur diskursiven Konstruktion österreichischer Identitäten 1995–2015/2020*. Universität Wien, Institut für Sprachwissenschaft.
- Dulebová, I. (2013). K otázke definície pojmu politický diskurz. In S. Ondrejčovič (Ed.), *Sociolinguistica Slovaca 7: Jazyk a diskurz v kultúrnom a politickom kontexte* (pp. 45–51). VEDA.
- Gašová, Z. (2020). Formy inojazyčnosti v jazykovej krajine: Analýza vybraných aspektov na príklade „Krčmy na Zelenej“ v Bratislave. In R. Štefančík (Ed.), *Jazyk a politika. Na pomedzí lingvistiky a politológie V* (pp. 69–82). EKONÓM.
- Halbwachs, M. (1985). *Das kollektive Gedächtnis*. Suhrkamp.
- Jansen, C., & Borggräfe, H. (2007). *Nation – Nationalität – Nationalismus*. Campus Verlag.
- Ötsch, W., & Horaczek, N. (2017). *Populismus für Anfänger: Anleitung zur Volksverführung*. Westend.
- Štefančík, R. (2020). *Kommunikationsstrategien der slowakischen Rechtsextremisten*. Dr. Kovač Verlag.
- Štefančík, R. & Stradiotová, E. (2021). The Concept of Nation in the Language of the Slovak Right-wing Extremists. *Journal of Comparative Politics*, 14(2), 17–33.
- Wodak, R. (1993). Rassistische Diskurse in Österreich seit 1989: Der ökonomistische Begründungsdiskurs als Sonderfall fremdenfeindlicher und

rassistischer Rechtfertigungsdiskurse. In S. Jäger & J. Link (Eds.), *Die vierte Gewalt: Rassismus und die Medien* (pp. 131–189). Duisburger Institut für Sprach- und Sozialforschung (DISS).

Wodak, R., De Cillia, R., Rheindorf, M. & Lehner, S. (2020). *Österreichische Identitäten im Wandel: Empirische Untersuchungen zu ihrer diskursiven Konstruktion 1995–2015*. Springer.

Kontakt:

Mgr. Eva Höhn, PhD.

Katedra nemeckého jazyka
a interkultúrnej komunikácie
Fakulta aplikovaných jazykov
Ekonomická univerzita v Bratislave

Department of German Language
and Intercultural Communication
Faculty of Applied Languages
Bratislava University of Economics
and Business

Email Address: eva.hohn@euba.sk

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6918-3728>